

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/2 3 fl. v. a. Tieri externe 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 1/3 galbini mon. sun6t6ria.

Anulu XXXIV.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 78.

Braslovu 21/9 Octobree

1871.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Federalismulu in Austri'a.

Revolutiunea pacifica ce vrea se se implin6sca la noi in Austri'a, prin dorinti'a pacificatiunei interne, trage atentiunea Europei intregi. „Gazzetta di Milano“ dedica unu articlu splendidu acestei pusetiuni descriendu cu multa patrundietate situatiunea n6stra; articlu, care luandu afara ceva reserva pentru unele apretiuiri, merita a se reproduce, aratandu-ne postulul de on6re in lupta.

Eca articolulu:

„Abia incet6 impresiunea produsa dela convenirea la Gastein, si Austri'a ret6rna din capetu si in modu nou, spre a face interesarea politiceii europene. Nou Anteu, ea trage din cadutele sale energia si putere spre a-si restaura fortiele proprie, de a se reculege intru sene si de a prepar6 cu revolutiunile interne acele reinnoiri, cari istori'a-i le au aratatu, si cari dens'a indesiertu va a cerca de a le incungiu6 prin batalie lungi si formidabili. Este a trei'a 6ra in spatiulu scurtu de doispredece ani, ca o vedemu mutandu sistem'a. Conflictete patite in Itali'a in 1859 o prefacura din monarchia absoluta in monarchia constitutionala: dupa Sadowa se prinse cu totu adensulu la desvoltarea autonomiei unguresci: dupa desastrele Franciei, ce fura in aceluasi timpu atatea batalii perdute pentru betran'a Austria, o vedemu radiemandu-se pre aliant'i'a germana si punendu in opera una dintre cele mai mari revolutiuni interne, cari unu statu p6te se-si imagineze si implin6sca.

Cu lunile d'antaie ale ministeriului Hohenwart, politic'a lui se parea nec6rta; ceea ce inse ne transpara, er6 una opusetiune cumplita cu program'a liberala a d. conte Beust, care a fostu reesitu cu radimarea partitulu nemtiescu la stingerea concordatulu si la emanciparea statulu de preponderantia clericala. Nici unulu potea d6r' se o chiamo politica liberala; urata si condusa la terminu cu datinat'a energia a guvernialoru austriace, ar' fi reprezentatu reactiunea inca si preste unu seculu. Ac6st'a totusi er6 numai una singura lature a cestiunei intregi, care se misca si in provinciele austro-maghiare.

Simtiementele deosebitelu natiuni resisteo ori unde si mantienea una lupta legala asia, d6r' energica si resoluta in contra puterei, carea totulu voiea se acentreze, facundu spre a dispar6 diferentiele de limba, de rasa si de traditiuni: partitulu germanu avea supremati'a si c6 atare, in a cui sinu Austri'a numera celu mai mare numeru de 6meni apti spre a guvern6, se folosea de situatiunea propria spre a sustien6 pre bazele absorbirei preponderanti'a absoluta a elementulu germanicu. Acesta e adeveratulu campu de lupta pentru ministrulu de Hohenwart. A reduce la marginile drepte pretensiunile germaniloru supusi, a inalt'i'a alte nationalitati indreptate si continute in una reserva d6mna, pre catu de grea, er6 si pericul6sa program'a cabinetulu urmatu contelui Potocki.

Alegerile mai de pre urma si primele efecte ale conchiamarei dieteloru, arata acuma fara de indoie6la, ca ac6sta revolutiune interna e mai in complinire. Radimatu pre elementulu clericalu, noulu

ministeriu reesi a sparge intr'un'a pe cei doi adversari ai preponderantiei nemtiesci si spre a le asecur6 invingerea.

Politicesece s'a facutu esceptiune de impreunare intre nationali si clericali, este ac6sta una dintre celea mai mari invingeri, ce a reputatu democrati'a in Austri'a cea cu midiol6ce de puteri constituite in modu aristocraticu. La centralisare vine acuma substituitu federalismulu. In locu de drepturile grabnicu largite ale Domnitoriului subintra dreptulu istoricu alu diverseloru pop6re, obtienutu cu una lupta, care se lupta de parechi de ani, si in care nemtii din Austri'a pana acuma au fostu seceratu invingerea.

Intru ac6sta Europ'a vechia, in carea Franci'a republicanu si invetiata de sventurile pr6spete, nu sci a se otari la una constitutiune esita din propri'a sa v6ia; in care una Itali'a abia esita la vietia si capace de mandreti'a poternica, nu scie alt'a decatu a se svercoli nepregetatu si indelungatu in deretrulu nevatarei unei constitutiuni tradusa din cart'a Burboniloru Franciei, lipsita de indatinatulu fundamentu, ce vine dela indatinare, in contradicere cu dreptulu istoricu alu diverseloru tienuturi; in ac6sta vechia Europa, in unulu dintre statele cele mai vechi si mai invetiate a se indo6 sub v6rg'a absolutismulu, vedemu unu guvernulu imperatescu, luandu inainte simtiementulu pop6reloru si lucrandu fara cautare spre a pot6 reinnoi una constitutiune, ce inca avea radimulu unui partitu tare, adoptandu-o nu dupa traditiunile oprite de curte, ci dupa cele mai sigure de nu inca pre atatu mai trebuint6se si asteptate ale diverseloru pop6re.

Federalismulu nu numai conserv6za unirea politica a statulu; ma inca atunci, candu ac6st'a se compune din elemente despartite, s6u crescute pre unu lungu siru de ani la o vietia propria si diversa pentru trebuintie reciproci si traditiuni, nu p6te decatu numai se i cr6sca vig6rea. In automia disparu la unu timpu si ambitiunile pericul6se, ce afla scapare mai diversa si mai legitima, si posibilitatea ureloru si despartiriloru, ce suntu nemidiulocit'a urmare a legiloru necuvenite si a intereseloru ofensate. Americ'a in unu casu, si Elveti'a in altulu prob6za, la cine liea bine pre s6ma, cata putere de concordia contine in sine principiulu federativu: Germani'a inca si ea a facutu esperientie, si Franci'a scie mai bine decatu noi, d6ca federalismulu subordinatu unitatei politice facutu-o a mai debila s6u mai poternica.

Austri'a s'a pusu resoluta pre ac6sta cale. Nu potemu nici se dicemu, ca se faca unu experimentu, fiinduca esperinti'a e facuta, si dintre tieri concentr6rie nu remane in Europ'a decatu Franci'a, Spani'a, Itali'a si Rusi'a. Ceea ce dela noi e visu nebunescu, si se condamn6za si persecut6za in totu modulu, aceea de aici inainte este programa recunoscuta si aplicata c6 principiulu celu mai liberalu pana inca si de Austri'a. Unu punctu negru mai remane inca la ac6sta revolutia pacifica, care se complinesce la Dunare, si care l'amu mai fotsu inca aratatu. Invingerea nationalismulu se obtiene cu una contopire intre federalisti si clericali. Acestia, dupa t6te, au remasu in minoritate, d6r' pentru aceea cu nimicu mai pucinu constituescu unu numeru destulu de insemnatu, la care, acuma dupa ce e pusu pre scaunu, cuvine spre a se lu6 in privire. La reinnoirea Austriei in laintru nu remane, decatu

a invinge clericali, precum au invinsu nemtii, c6 se se p6ta dice deseversitu libera. (? —)

Problem'a se pare mai multu grea, apoi ca mintile in Austri'a suntu preocupate de posibilitatea, ca cont. Hohenwart p6te se vina la una transactiune cu clericali.

Nu se pare altmintrea, ca ori-care cabinetu ar' fi potutu se le traga la sine si se le lege fara prevederi si promisiuni statornice. Nici este de a crede, ca totulu se se reduca la una manevra simpla, cu carea, dupa ce a obtienutu concursulu clericalismulu, ar' voi a se implant6 resoluta in gr6pa.

Totusi este chiaru, ca Austri'a de vercativa ani a facutu unu mare pasiu in cestiunea relegi6sa, precum inca de mai multi ani se nisuieste la compunerea imparechiareloru si concederea autonomiei. Contele Beust, care capitan6 pana acuma partitulu clericalu, continua a sied6 in consiliale imperiali, si reinnoirea politiceii interne face unu ce intregu si la olalta ce nu se p6te separ6, celu pucinu d6ca nu se voru separa 6menii in modu resolutu, cari compunu singuratecele parti.

De alta parte, federalismulu insusi este l6culu celu mai eficace in contra ori-carei veleitati de reactiune clericala. Suntu in Austri'a pop6re nu numai catolice, ci inca in atat'a mesura morbositate de principiulu feudal, incatu catolicismulu constituiese pentru densii unu progresu, celu pucinu pana candu organismulu statulu este capace de a le impedec6 influinti'a excesiva si de a lu tien6 in supunerea datorita. De unde, inca sub acestu reportu, ori pre catu de mari de ar' fi temerile nemtiloru Austriei, este cu putintia unui cabinetu liberalu de a afl6 unu modu de esire, lasandu elasticitate libera diferiteloru nationalitati spre a face destulu simtiementulu relegiosu nutritu in sinulu loru, fara c6 ac6st'a se p6ta inriuri restulu imperiului. In care casu Europ'a ar' pot6 inveti6 multu dela una ti6ra, care pat6, precum Austri'a, atate schimbari durer6se, si 6ra totusi sci6 afl6 cu 6menii sei politici midioloculu spre a se conserv6 si reinteneri. — e.

Braslovu 20 Oct. 1871.

Voimu a mai astepta e parol'a in Vien'a, in Pest'a, in Agramu si la t6te pop6rele asuprite si asuprit6rie. Una pausa inaintea revarsarei timpestatei redicate prin actele boemico-nationale.

In Vien'a sub presiedinti'a Mai. Sale s'a tienutu in 17 unu consiliu mare de cor6na, abatele Helfersdorfer si c. Andrassy inca fura invitati. Foile voru a sci, ca inainte de ce s'ar raspunde la adres'a boema se va readuna unu consiliu mare alu cor6nei constatoriu din t6te pers6nele, pe cari Mai. Sa le a distinsu cu inalt'a incredere, spre a le audi parerile si convictiunile despre pusetiunea imperiului si dupa rezultatulu acestui mare consiliu va emana inalt'a resolutiune imperat6sca. Si aici asteptare. —

Trecemu la mesagiulu imperatulu Germaniei, care insira firulu rosiiu alu politiceii viit6rie si facia cu Austri'a.

— In Germani'a sa deschisu diet'a imperiala. Mesagiulu imperatulu dupa cele ce privescu afacerile interne trece imediatu la Franci'a si dice, ca incredienduse in consolidarea interna a Franciei s'a ordonat' inca acum desiertarea acelor departamente, cari erau destinate a fi ocupate pana in

Mai 1872 si apromite propunerile invoielei inchiata in caus'a acésta; constata, ca relatiunile Germaniei catra tóte regimelne straine suntu paciuite si nevointi'a imperatului tientéza a confirma incredere, ca nou'a Germania vre a fi sustienatóri'a pazei.

In asta privintia adevérat'a si binevenit'a problema a imperatului este a nutri astfelin de relatiuni amicali cu domnitorii imperialoru celoru potenti, cari marginescu Germani'a dela marea de nordu pana la laculu Bodensee, catu se nu se puna la indoiéla sinceritatea ei nici in opiniunea publica a tieriloru. Imperatulu se declara satisfacutu de rezultatulu conveniriloru prospete cu suveranii acestoru 2 state. Rusi'a si Austri'a, care va ajuta realizarea paciuitulu viitoriu alu Europei. Imperiulu germanu si Austro-Ungari'a prin pusetiunea sa geografica si **desvoltarea sa istorica** suntu avisate atatu de urgentu si multimodu a tiené relatiuni amicale, incatu liberarea cestei din urma de orice turburare prin memori'a lupteloru — cari fura o ereditate nedorita a unui trecutu de una miie ani — va aduce multumirea cea mai sincera intregi natiuni germane. — Ajutoriulu Germaniei dér' la desvoltarea istorica a esteilalte e apromisu si in mesagiu, cá resultatu alu intelniriloru dela Gastein si Salisburgu. —

Conventiunea inchiata cu Franci'a in caus'a desiertarei unoru departemente ocupate inca se publica in „Cor. Prov.“.

In Franci'a alegerile consilialoru municipali din 2868 la 1600 suntu sprijinitórie de politic'a republicei si alui Thiers. — Rusi'a e fórté infriocosiatu cercata de focuri de cetati si sate de mai multu timpu incóce, numai in departementulu Vjatka mistuira 540 focuri in primele 7 luni. Ce semnu si acesta; a buna nu mirósa. —

Dér' se ne ocupamu de ale nóstre mai multu. Publicamu reportulu institutulu de creditu „Albina“, réfectandu, ca aici avem a ne dovedi zelulu si consciénti'a nationale. Tóte comunele romane potu face dóue merite deodata, déca voru subscrie fiacare cateva actii pentru fondulu academiei de drepturi. Asia se ne ajute Ddieu, cum vomu considera si apretiu sprijinirea acestoru dóue institute nationali. Fia disu acésta atatu catra particulari, catu si catra corporatiuni pana unde se vorbesce si simtiesce romanesce!!!

Reportu

presentatu in siedinti'a plenaria din 15 Oct. a. c. a comitetulu pentru fondarea institutulu de creditu si de economii „ALBINA“.

Onorabilu comitetu!

Norocosu, de a posede incredere on. comitetu prin onorific'a insarcinare ce mi s'a datu in afacerile institutulu nostru de creditu si de economii „Albina“, -mi tienu de detorintia a infacisiá pe scurtu starea actuala a intreprinderi nóstre in acésta siedintia plenaria intrunita cu scopu, de a se constatá resultatulu subscrieriloru de actiuni si de a se dispune cele de lipsa mai departe.

Ceru inse indulginti'a on. comitetu pentru o recapitulatiune a mesuriloru luate in timpulu dela 1 Augustu pana in 10 Octobré a. c. cum si a efecteloru urmate.

Fiinduca dela aprobarea statuteloru incóce problem'a comitetulu nostru consta mai vertosu in procurarea capitalulu de actiuni, spre a corespunde §-lui 7 din statute, tóte lucrările nóstre de periodulu amintitu au tinsu in acésta unica directiune.

Dupa ce s'au denumitu reprezentantii de lipsa prin mai tóte tienuturile locuite de poporulu nostru in persónele barbatiloru nostri celoru mai de influintia si s'au provediutu cu plenipotintiele si tipariturile de lipsa, in 1 Augustu a. c. s'a deschisu in tóta form'a subscriptiunea de actiuni la institutulu nostru.

Cu totul avuramu 62 reprezentanti in atate tienuturi. Mi permitu a aclude conspectulu lor sub A., carele invederéza rezultatele activitatei lor in cifre si arata totuodată in ce mesura a participatu publiculu la subscriere in diferitele tienuturi. Afara de unulu, toti barbatii fruntasi ai natiunei nóstre, catra cari ne amu adresatu, au primitu a ne representá interesele si de a se asociá cu noi intru realizarea operei maretie ce amu inceputu.

Zelulu ce l'au desvoltatu densii in periodulu trecut in interesulu intreprinderi nóstre patriotice merita tóta laud'a si recunoscenti'a publica. Precum veti vedé din conspectu, abia suntu 2—3, cari se nu fi aratatu rezultate; credu inse tare, ca dilele viitórie se va implini si asta mica lacuna.

Diuaristic'a nóstra mai fara esebire a salutatu, laudatu si sprijinitu cu tóta caldur'a intreprinderea nóstra. Din tóte parti ne venira manifestari de bucurie, felicitari pentru ide'a salutaria si urari calduróse de succesu stralucitu. In corespondinti'a purtata cu dnii nostri reprezentanti si cu alti barbati diferiti in periodulu amintitu avuramu ocaziunea, de a ne convinge mai multu cá totudéun'a, de imperativ'a necesitate, a unei atari intreprinderi la noi, cum si de pré frumósele prospecte de prosperare pentru institutulu nostru.

Sub Nr. 25 din 16 Augustu a. c. s'au recercatu tóte, venerabilele ordinariate romane, a sprijini intreprinderea nóstra si a o recomandá poporulu diecesanu. Cu asemene rugari ne amu îndreptatu si catra capii dieceseloru, catra domni episcopi.

Suntemu informati, ca mai multe din vener. consistorie rugate, anume celu din Gherl'a si Lugosiu au emis catra poporulu diecesanu circularie in caus'a institutulu nostru, alu caroru productu nu s'a pututu secerá deplinu curatu numai din impregiurarea, ca pana s'au latitu ele si au petrunsu la poporu, s'a apropiatu si 10 Octobré pentru incheierea subscrieriloru. In urmarea acelor'a, mai multi dintre dnii protopopi ne au recercatu in septeman'a din urma, cá se le tramitemu statute si se le damu informatiunile recerute pentru esoperarea de subscrieri.

Spre a marí indemnulu de participare si spre a face cunoscuta intreprinderea nóstra si la cei, cari nu citescu diurnale alu caroru numeru, durere, totu mai e inca pré mare, la noi, s'au tiparitu in 3300 ecsemplarie invitatiuni si s'au adresatu prin ajutoriulu reprezentantiloru nostri, din partea comitetulu insusi d'a dreptulu catra toti barbati aceia din Transilvani'a si Ungari'a, dela cari s'a pututu sperá, ca voru luá parte la subscriere. Pasulu acest'a n'a remasu fara rezultate; prin elu cunoscenti'a intreprinderi nóstre s'a latitu inca mai multu, cá prin diurnale.

Afara de aceste s'au scrisu multime de corespondentie private in tóte directiunile pe la toti cunoscutii, spre a-si dá concursulu loru intreprinderi nóstre, si sum fericitu a ve poté incredintiá, ca numerulu celoru 8, care s'au pusu in fruntea intreprinderi si s'au ingagiatu a nu se inficá de nici unu obstaculu, ci a starui din tóte puterile pentru punerea institutulu in pitióre, — au crescutu astadi la multe dieci.

In calatoria, cu scopu de a culege subscrieri la actiuni, nu s'au tramisu nimeni din punctulu economiei. Ma nici chiaru aceloru domni reprezentanti, cari avura bunavointi'a a se oferi se calatréscu prin comunele tienutulu loru pentru culegere de subscrieri, nu li s'a datu consensulu de a face atari escursiuni pe spelele institutulu, cu atatu mai pucinu s'a invoitu comitetulu la propunerile altor'a, de a esmite pe cinova de aici in cutare tienutu, cá se lucre si induplece la subscrieri. Astfeliu resultatulu de astadi este a se privi de curat'a spresiune a convictiunei generale despre viitorulu si multu folositorulu scopu alu intreprinderi, de effluculu increderi publice puse in barbati din fruntea ei.

Incolu n'a remasu nimic'a neintrebuintiatu pentru ajungerea scopulu.

Subscrierile efectuite pana adi suntu numai din Transilvani'a, Banatu si Ungari'a; ca-ci Bucovin'a din anumite impregiurari, pe cari -mi voiu luá voia, a le aduce inainte la altu momentu alu acestei siedintie, inca nu s'a pututu resolví, se participe.

Resultatulu subscrieriloru preste totu pana in 10 ale curentei, diu'a pusa pentru incheierea lor, e urmatoriu:

597 actionari au subscrisu cu totul **1836** actiuni, séu capitatulu de unasuta optu dieci si trei mii si siese sute de fiorini.

Dela 1720 actiuni s'au respunsu cate 100% séu sum'a de . . . fl. 17.200 —

Dela 5 actiuni s'au numeratu cate 200% séu sum'a de . . . „ 100 —

Dela 89 actiuni s'au depusu cate 300% séu sum'a de . . . „ 2.680 —

Dela 22 actiuni au incursu cate 1000% séu sum'a de . . . „ 2.200 —

Dela 132 actiuni s'au respunsu pana acum si fiorinulu adausu pentru coperirea speseloru in suma de „ 132 —

Pentru statute vendute s'au incassatu cu totul . . . „ 2 20

Cu totul deci au intratu la comitetulu nostru pana astadi in numerariu sum'a de . . . fl. 22.304 20

Tóte spelele, cate se potu pana astadi constatá cu esactitate socotite dela cele d'antaiu pasuri facute pentru urdirea acestei intreprinderi (din Februariu 1870), facu pana astadi sum'a de 2065 fl. 33 cr. Dupa cum inse onor. comitetu va binevoí a se convinge din inventariulu acelu aici sub B., mai multe obiecte procurate prin aceste spele suntu menite a acoperí trebuintie chiaru dupa activarea institutulu pe timpu mai indelungatu.

Cu privire la spele s'a facutu tóta economi'a posibila si amu deplin'a convingere, ca la diu'a, in care vomu incepe activitatea institutulu, se va constatá, ca nici unu altu institutu de aceea si estensiune din tierile nóstre nu s'au infiintiatu cu asia pucine spele cá alu nostru. Mi permitu, a depune pe més'a onor. comitetu registrulu de spele cu tóte documentele recerute.

Pentru lucrările de cancelaria s'a aplicatu pana astadi langa subscriulu unu singuru scriitoriu.

Pentru incassarea baniloru si manipularea cassei comitetulu, in sensulu regulamentulu seu provisoriu, -si are cassariulu seu in persón'a rev. sale dlui protopresbiteru Ioane-Hannia, ér' contabilitatea se pórtá in deosebi in cancelari'a institutulu.

Cá banii incursi din ratele de actiuni se nu stea fara fructificare, aceia s'au elocatu in diverse sume si perióde parte la cass'a de economii din Sibiu, parte la filial'a baneci nationale din locu.

Starea de astadi a cassei nóstre se vede din aici sub C., alaturatulu conspectu. Dupa acelasu si precum se va constatá astadi la scontrarea cassei, sum'a intrata de 22.304 fl. 20 cr. se gasesce astu-modu:

a) elocati in cass'a de economii din Sibiu fl. 1500 —
b) elocati la filial'a baneci nat. din locu „ 13000 —
c) spele . . . „ 2065 33
d) aflatori in cass'a in numerariu „ 5738 87

Dá sum'a cea de susu fl. 22304 20

Dupa cele espuse asia déra dorinti'a nóstra, de a se subscria pana la terminulu de 10 Octobré c. intregu capitalulu de actiuni si de a incepe acum activitatea institutulu nostru atatu de multu asteptata, nu s'a implinitu. Cu tóte aceste onor. comitetu -mi va permite, a-mi esprime convictiunea mea particularia, ca resultatulu de pana aici alu subscrieriloru nóstre, facia cu impregiurarile, in cari ne aflamu, este multumitoriu si imbucuratoriu. Ér' sperantiele de reesire in curendu suntu astadi mai intemeiate cá ori-candu.

Onor. comitetu va binevoí a-mi concede, se resumu causele principale, din cari nu s'au implinitu tóte subscrierile pana la terminulu d'antaiu. Din acele, cum si din impregiurarile espuse mai in diosu onor. comitetu va impartasi de siguru cu mine convictiunea si credinti'a acum esprimata.

1. Institutulu de creditu „Albina“ este la romani preste totu cea d'antaiu intreprindere de felulu acest'a; poporulu nostru e, prin urmare, inca pré pucinu familiarisatu cu atare institutiune.

2. Clasea de midiulocu, purtatórea industriei si comerciului, care in prim'a linia ar' fi chiamata a se grupá pre langa atare institutu si care forméza asia — dicundu spiritulu de intreprindere la unu poporu — ne lipsesce durere mai cu totul si — pucina cata este — inca e atatu de resfirata prin poporu, incatu dispere.

3. Caus'a capitala inse e: crisea de bani generala si recolt'a cea preste totu rea in Transilvani'a si Ungari'a din acestu anu, precedatu pre langa aceea de alti doi ani mai asemene de rei.

4. Anotimpulu chiaru, in care din intemplantu a caditu periodulu de subscriere, mediulu verii, candu agronomii suntu mai ocupati si au mai pucini bani.

59 repórté finali ale domniloru nostri reprezentanti, cari contienu respunsurile la cele 5 întrebări din circularia comitetulu nostru ddo. 4 ale curentei Nr. 140, suntu o fidela icóna a starei nóstre economice preste totu, a referintiloru din acestu anu in parte si argumente neinfrangibile la punctele mele de mai susu; ele suntu pentru noi, cari ne amu pusu a lucrá in sfer'a economiei poporulu unu materialu, ce in impregiurarile de facia nu se póte din destulu pretiui.

Cu tóte aceste impregiurari greu cumpanitóri vedemu, ca institutulu de creditu „Albina“ este cea d'antaiu intreprindere publica la noi, la care poporulu nostru a subscrisu in cateva septemani considerabil'a suma de **fl. 183,600** fara a se

face unu pasu de calatoria. Si déca acestu resultat e multumitoriu, atunci prospectulu, ce ni se deschide pentru reesire in viitoriulu celu mai deapropo e inca mai imbucurătoriu.

Profitu de indulgentia onor. comitetu, cá se intarescu acésta asertiune a mea numai cu dóue impregiurari:

a) Silvania ne a tramisu prin d. proprietariu si jude orfanalu din Basesci Georgiu Pap unu protestu formalu, ca-ci poporul de acolo de 200.000 suflete a fostu trecutu cu vederea, fara a se denumi vre unu representante in midioloculu lor. Ei pretindu deci cu totu dreptulu a li se dá ocaziune se partecipe la actiunile institutului „Albina“. Comitétulu nostru s'a grabitu cu cea mai mare bucuria, a satisfice asta nobila dorintia a fratiloru din Selagiu. Denumirile inse au urmatu numai acum in timpulu din urma.

b) In reportele lor de incheiare, toti préstimabili nostri reprezentanti propunu prolongirea terminului si promitu in partea cea mai mare rezultate indoite, constata totuodata, ca subscripsiunea tocma acum se afla in cursulu ei celu mai bunu.

Dupa tóte aceste mi permitu asia déra propunerea:

Cá onorabilulu comitetu se binevoiesca a decide prolongirea terminului de subscriere la actiunile institutului de creditu „Albina“ pana la 30 Novembre cal. nou a. c.

Alu onorabilulu comitetu

Sibiu, 15 Octobre 1871.

Plecatu servu
Visarionu Romanu,
increditu cu afacerile directionali.

UNGARIA. Comisiunea finantiaria intre sute mii a primitu si ajutoriulu pentru gimnasiulu romanu din Brasiovu; conditiunea de maghiarisare inse se va face in dieta. —

Dep. Miletics a pregatitu inse in prinsorea dela Vacu unu proiectu constitutionale, conformu celui alu cehiloru (cu garanti'a de curie nationale) pentru natiunea slava si romana, pe care, dupa ce va scapa in scurtu de prinsoria, lu va asterne dietei din Pest'a. Acésta scire o publica cá positiva diurnalele maghiare, cari la universitatea din Clusiu nici suplenti in limba de alta nationalitate nu voru a aplica. Hei! cine se multiamesce cu bucaturi imblanditorie, voru se o patiesca, cá si pana acum cu extraordinarii prof. dela academii! —

„Buda P. Közl.“ publica denumirile procuratoriloru de statu (fiscaliu), intre cari nici unu romanu, altu documentu de bunavointia, ca de principiulu egalitateri in Ungaria nu mai póte fi nici vorba, decatu de practisarea lui: ca e egal, déca se denumescu si totu numai maghiari. Asia in Clusiu e denumitu Mihály Sebestyeny, M. Osiorheiu Szilágyi Miklos, Belgradu Henter Gábor, Dev'a Horváth Simon, Gherl'a Ladislau Papp, Odorheiu Martinu Szöcs, Turd'a Emericu Lenard, S.-Szt.-György Nestor Jozsef, Brasiovu Kenyeres Adolf, Sibiu Albert Artz, Segisior'a Stef. Theil, Bistritia Gustavu Lang, si Friedr. Bömches primi crucea de cav. a ord. Leopoldinu. —

Dela Agramu telegrafá comand'a milit., ca insurgentii fura respanditi de dóue companie ottocani, prindenduse 30 si cadiendu conducatorii Kwatornik, Rakiasch si Bach, cari se si inmormentara. Ceilalti se traseru la adopostu. „N. fr. Pr.“ descopere, ca erá se prorupa deodata in mai multe parti revolta, dér' ogulinii se pre grabira. Cercetarea sub stare martiale dictata s'a inceputu. —

AUSTRO-UNGARIA. In Vien'a domina confusiune. Se scire, ca Beust si a datu demisiunea. Membrii familiei imperatesci inca tienura consultare. — Hohenwart sta tare. Slovenii in Gratiu inca pretendu garantia nationale pe basea legei de nationalitate cá cea a cehiloru. Polonii aristocrati apasa si ignoreza pe ruteni cá pe totu loculu aristocratii pe democrati; ei protestara 22 deputati. — Din Boemi'a se va revarsa invoiel'a preste totu imperiulu, ca altfelu nu va fi pace nici multumire. — „Dziennik Polski“ dice, ca situatiunea de acum semena cu cea din 1848, numai cu deosebirea, ca acum o va folosi Bismark. —

— **La espositiunea univarsale industriale**, care se va tiené in an. 1873 in 1-a Maiu in Prater in Vien'a, s'a intaritu statutulu organisatoriu de Mai. Sa in 12 Sept. Conducatoriulu e Dr. Wilhelm br. de Schwarz-Senborn cá e. r. directore generale, pe care tóte oficiolatele suntu obligate alu ajuta. Obiecte de arte, sciintia, negotiu, industria, meserie diverse, economia de campu si silvanistica, mineraria, tóte din toti ramii de industria voru fi reprezentate.

Romanii de timpuriu se se impulpe a-si reprezenta industri'a sa in folosulu profitulu seu, care ésa mai mare, déca productele lui devinu cunoscutu in lume mai latita; apoi se dovedimu, ca romanulu inca a propasitu si pe terenulu industriei, care se va lua de busola pentru a judeca poterea productiva si folósele, ce le facu popórele statului intru inaintarea artei si industriei. Se nu amanamu a ne pregati, cá se fimu bine reprezentati sub industri'a daco-romana. —

Cronica esterna.

ROMANIA. Una scóla noua de a pregati junii pentru administratiunea tieri, cursu de 2 ani, va redica multe cantitati la potenti'a ceruta de buna administratiune. Lauda braviloru intreprinditori literati. —

— Consiliulu comunale alu Bucuresciloru a datu constructiunea unui drumu de feru cu folosulu pe 40 ani unei companie americane, care se si ocupa, cá pe Februariu se lu dè gata. Drumulu acesta in capitale va inlesni, pe lunga 20 bani, a se percurge stratele in mari distantie cu iutiala cea mai posibile si a se straporta lucruri cu inlesnire.

— „Mai deunadi avuramu ocaziune se constatu progesele binefacátorie pentru tíera ale societatei invetiaturei poporului romanu, care numai anulu acest'a, in scóla sa normale dela Ploiesci, dede 14 invetiatori satesci, pe care inse generariulu dela instructiunea publica ii tramise se se faca baietii de pravalie.

Astadi avemu ocaziunea, cu atatu mai fericita cu catu generariulu nu o póte amari intru nimicu, avemu ocaziunea a constatá mai la vale prosperitatea, la care a ajunsu o alta societate totu de instructiune nationale, societatea „Transilvania“. Acésta societate a ajunsu a-si formá unu fondu de 150.000 lei noi; prin o intielépta dispositiune, acestu fondu nefindu nici odata atinsu si crescundu necontentu, viitoriulu si prosperitatea societatei suntu pe deplinu ascurate. Din venitululu acestui fondu se sustienu astadi siése stipendisti la scólele superióre din Francia, Itali'a si Belgi'a, tieri latine. Afara de acesti siése actuali stipendisti, au esitu deja doi doctori din Francia si Itali'a, dnii Lapedatu si Dragescu, cari si au facutu studiele cu subventiuni acordate de societate. — „Rom.“

— D. Urechia a inceputu, Joi 30 Septembrie la 7 óre sér'a, asistatu de unu numerosu si inteligentu auditoriu, cursulu seu de istori'a romaniloru.

D. Urechia au vorbitu despre umanitarismu si nationalismu, combatendu directiunea cea periculósa si contraria naturei omului, a asia disululu umanitarismu. Professorele a facutu apoi analis'a conceptului natiune, dupa care a espusu istori'a solului Daciei din verst'a preistorica, ajutat de frumós'a colectiune iconografica si de silecsuri a dlui Cesaru Boliacu pe langa silecsurile ce posedu si insusi profesorele. Adi Dumineca la un'a óra a 2-a lectiune a dlui Urechia, la amfiteatrulu anului 2-lea alu facultatei de litere. — „Inf.“

— Purtamu mare frica de venitoriulu romanismului, din caus'a languedirei si a indiferentismului, celu produse in Romani'a strainomani'a chiaru intre romani, sub pretecestulu gloriei civilizatiunei umanitare; asta inse pana acum numai filosofi'a o tiene de scopulu supremu alu relatiuniloru sociali, si filosofi' singuri sciu urmarile aplicarei cosmopolitismului, dér' pana candu lipsescu conditiunile aplicarei lui in societatile omenesci, cosmopolitismulu e numai latiuulu siretiloru de a demoralisa popórele, cá se le póta preface in elementulu destructiunei lor. Déca capacitatile si diurnale romane au luat apostolatulu romanismului pe umerii sei, natiunea daco-romana nu va disparé nici odata, cum sperau dusmanii ei, din concertulu natiuniloru europene, pana candu se va stimá si grigi ea pe sene, aparanduse cu modu umanistic-nationale, finu, in contra elementelor destruitorie si efeminatíorie. —

— In ajunulu adunarei extraordinarie a cor-

puriloru legislative pe 17 Oct. se ventura de nou caus'a stroubergiana prin diurnale; ma „Uniunea liberala“ a scosu la lumina si cele intemperate in sied. cea secreta, de asta-primavera, candu datulu din pitioru alu consul. prusu Radovicu a scosu din pamentu, cá Neptunu in controversia cu Minerva, productulu celu mai periculosu natiunei, calulu piraticu, decatu care prevalá productulu Minervei nationaliloru din camera, maslinulu dreptatei. Vomu reproduce si noi acelu momentu istorico-nationale. Mai impartesimu in caus'a acésta si scirea, ca in ajunulu crizei causei acesteia, directiunea caliloru ferate stroubergiana a vrutu pe ascunsu a scóte din tíera charthiele companiei cu mai multe ladi, ér' guvernulu le a opritu la Giurgiu. Frumósá conduita pentru prusi. —

SIEDINTIA SECRETA

a adunarei deputatiloru (11 Martiu, 1871).

Siedinti'a publica se deschide la 12 óre suptu presiedinti'a dlui Pacleanu.

Ministrii ocupa bancele lor.

D. Ion Ghica, cerendu cuventulu, spune, ca in urm'a intemplerii din nóptea trecuta, ministeriulu si-a datu demisiunea, si, fara a sfersi bine ultimulu cuventu, parasesce banc'a ministeriale.

Mai multi deputati ceru cuventulu.

Presiedintele adunarei, nefindu ministrii pe banci, redica siedinti'a.

Dupa 1/2 óra ministrulu de fincie d. Sturdza intra cu portofoliulu suptu subtióra si cu aerulu preocupatu. Dlu anuncia deputatiloru, ca are a le face o comunicatiune de mare insemnatate, cere desiertarea tribunelor, si singuru cutriera tóte apartementele, cerendu departarea din localulu adunarei a orice persóna straina, opresce chiaru stenografiloru de a intrá in sal'a siedintieloru, apoi iea locu pe banc'a ministeriale, in timpu ce siefulu cabinetului si ceilalti ministrii se asiéza intre deputati.

D. Sturdza dice, ca nici odata tíer'a nu s'a aflatu intr'o situatiune mai grava, ca este necesitate de devotamentulu si de concursulu tuturor, si apeleza la patriotismulu deputatiloru spre a se intruni intr'unu cugetu cá cu puteri unite se se inlature periclele, de cari patri'a este amenintata; dsa dice, ca dupa evenimentulu dela Slatineanu M. Sa Domnitoriulu vedienduse parasitu de concursulu puteriloru garante si in neputintia de a guverná tíer'a, in midioloculu desordinei, M. Sa l'a insarcinatu de a comunicá adunarei decisiunea ce a luat de a abdicá, si, spre a nu perde nimic'a din espresuniile M. Sale, le a inscrisu intocmai pe o chartie de pe care citeste: ca M. Sa luandu decisiunea nestramutata de a abdicá, pentru acestu scopu a chiamatu pe caimacanii N. Golescu si Lascar Catargiu, din man'a caror'a a fostu primitu puterea la 1866, spre a le incredintá guvernamentulu tieri.

D. Lascar Catargiu puindu man'a la peptu, cu figur'a si cu vocea intristata, avendu tóta aparinti'a franchetiei, adeveresce cele spuse de d. Sturdza adaugundu, ca dupa tóta rugamintea ce au facutu M. Sale de a nu ne parasí n'a statu chipu a lu induplecá si, ca despre acést'a póte marturi si d. N. Golescu, care asemenea au fostu presente.

Dlu Nicolae Golescu declara, ca asia este.

D. Sturdza, reluandu cuventulu, amintesce dlui Catargiu, ca in fine, dupa mult'a si mult'a rugaminte si insistinti'a din partea dloru. . . .

O voce: Cine v'a insarcinatu?

In urm'a urmei M. Sa a promis, ca va reveni pentru momentu dela decisiunea luata déca i se va dá unu ministeriu, care se i convina, si déca se va votá bugetulu (cu anuitatea Strouberg) si legile finantiarie (imprumutulu de 56 milióne si vendiarea in blocu a mosieloru statului) in cateva dile.

Pe bancele rosiloru: A! de de!

D. Eugeniu Ghica: Erá bine se fi abdicatu mai de multu:

Beizadea Mitica, se repede asupra-i acusanulu de reu Rumuno.

D. Negura intervine intre densii pentru libertatea opiniunei.

D. Vernescu aréta regretele sale, ca unu ministru alu maioritateri au avutu trist'a misiune de a aduce adunarei acésta durerósa scire; dlui considera evenimentulu periculosu pentru tíera si arunca responsabilitatea asupra acelor, cari au adusu acésta situatiune.

D. A. Lahovari opinéza, ca pentru inlaturarea pericleloru s'ar poté arangiá lucrurile intr'unu modu convenabile. Dsa propune cá adunarea se supuie Marei Sale o lista cuprindendu unu numeru suficiente de candidati de ministrii, din cari se-si aléga

Mari'a Sa pe acei, cari i ar' conveni (aprobari in drépt'a, ilaritate in stang'a). Beizadea Mitica se realizeaza la opiniunea dlui Lahovari.

D. Campineanu urcanduse la tribuna dice, ca in propunerile dlui Sturdza nu vede decat tendin-ti'a de a pune pe camera se face aceea ce puterea ecsecutiva nu cutéza insa-si, adica sfaramarea con-stitutiunei; ca dsa, la inaugurarea regimelui actuale a sacrificatu convinctiunile sale cele mai intime pentru sperantie, cari nu s'au realizatu. Dsa crede, ca adunarea trebuie se profite de declaratiunea Dom-nitoriului cá de o buna ocasiune, spre a scapá de o parte dinastia, care dela inceputu n'a adusu tieriei decat nenorociri! Dsa dice: Mari'a Sa ne urasce si nu este prudente a lasá cá tier'a se fia guver-nata de unu principe, care n'a aratatu cea mai mica bunavointia pentru romani si ca nimeni nu póte prevedé relele ce ne póte aduce in viitoriu dsa, crede, ca situatiunea Europei, candu Prusi'a a de-steptatu atatea ingrigiri si atatea resimtiemente in contra-i, este cea mai favorabile pentru a scapá de asta dificile situatiune — si termina indemnandu pe adunare se primésca abdicarea ceruta.

D. Cogalniceanu, combate opiniunile dlui Cam-pineanu cu periculele situatiunei.

D. N. Ionescu dice, ca M. Sa nu póte consti-tutionalmente incredintiá guvernulu caimacaniiloru din 1866, a caror'a misiune de atunci a incetatu; ca constitutiunea prevede vacantia tronului, ca elu se asteptá cá M. Sa tocmai in impregiurari grele se aduca ajutoriu tieriei prin intinsele sale relatiuni, ér' nu se ne abandoneze tocmai asupra unui faptu de asemenea natura.

Incatu privesce abdicarea, dice, ca va consultá pe alegatorii sei.

D. Agarici, incepe dicundu, ca schimbarea domniloru este bucuri'a nebuniloru.

O voce: O! O! (murmure).

Dsa vede abdicarea M. Sale periculósa pentru tíera; dice, ca este gat'a a dá concursulu seu pu-terei ecsecutive in limitele constitutiunei si indémna adunarea a nu parasi sal'a inainte de a regulá unu ministeriu. Dsa propune apoi a se recomandá tro-nului d. Costachi Bosianu.

D. Fleva dice, ca camer'a n'a redicatu incre-derea sa dlui Ión Ghica si nu pricepe cum se póte alungá nisce ministrii, cari au increderea maioritateri; densulu nu -si póte esplicá fantasmagori'a apari-tiunei pe banc'a ministeriale si a disparitiunei dlui Ión Ghica.

D. D. Sturdza, reluandu cuventulu cu unu tonu semi-suveranu, justifica nemultiamirile curtei si blamáza spiritulu si conduit'a partiteloru parlamen-tare; apostroféza pe pretinsii conservatori cá ini-mici ai ordinii si acusa maioritatea camerei cá lip-sita de patriotismu. Ea n'a datu concursu devo-tatu ministeriului seu, cá maioritate l'a luat presté pitioru candu a prezentatu intiepletele sale legi finantiari (vendiarea in blocu a mosieloru sta-tului cu admiterea strainiloru la concurentia). Ca guvernulu a trebuitu se aviseze in faci'a uriloru si a sfarsiarei partiteloru — in fine, d. Sturdza pro-bozesce pe d. Campineanu pentru ca in privinti'a patriotismului nu sémena parintelui seu, (pe ban-cele deputatiloru murmuri si indignatiune).

D. Bosianu, declina onorea de a fi recoman-datu de siefu cabinetului, pe resonulu, ca dsa nu face parte nici din maioritate si nici din mino-ritate. . . .

Mai multe voci: te adoptamu!

D. Bosianu multiamesce, dicuudu, ca nu do-resce adoptiunea si nici pismnesce sórtea adoptivi-loru; dsa crede, ca Domnitoriulu chiaru in limitele constitutiunei póte se-si aléga consiliari, caror'a a-partiene de a castigá favórea corpuriloru leguitórie, si nu vede nici o dificultate in observarea reguliloru constitutionalu.

D. Cogalniceanu, urcanduse pe tribuna, in-démna adunarea a nu se imprastiá inainte de a re-solve cestiunea ministeriale — ultimele sale cuvinte nu se audu.

Adunarea se imprastie la 7 óre dupa amédi.

— Amu publicatu ceea ce memori'a ne a con-servatu din acésta curiósa siedintia secreta, in care se vede tóta pacatosi'a slabei naturi omenesci . . . si amu facutu acést'a pentru interesulu istoriei nóstre contimpurane! — „Uniunea lib.“

— Lasamu „Monitorului oficiale“ francese — dice „le Siècle“ — responsabilitatea noutatii ur-matórie:

„D. d'Arnim a oferitu, din partea suveranului seu, marea cruce a vulturului rosiiu presiedintelui republicei, care ar' fi declaratu, ca nu póte, in sta-rea actuale a lucruriloru, a acceptá acésta distinc-tiune.“ Nu putemu crede, ca imperatulu Wilhelm se fi perdatu simtiementulu de convenientia pana in-tr'atatu, incatu se indrasnésc a oferí o decoratiune prusiana presiedintelui republicei franceze. — „R.“

Varietati.

— Tergulu de tíera de aici din septeman'a acésta a fostu pucinu multiamitoriu. Vite, mai cu séma cai fórté pucini; dare averi s'au facutu pu-cine din caus'a lipsei de bani, care se simti in gra-dulu celu mai mare. —

— Manualulu de limb'a germana a d. direct. Ioane Dorca se afla de vendiare la editoriulu Dim. Gimbasianu in Satulungu totu cu 60 cr. —

— (Gramatica teoretica si practica.)

D. Andreiu Kozma, actuariulu inspectoratului sco-lariu din Crasn'a si Solnoculu mediocru si transla-toru provóca la prenumerare pe gramatic'a maghiaro-romana de susu, dupa Ahn si Ollendorff, care va esi pana la finea anului. Pretiulu prenum. e 1 fl. v. a., care e a se tramite la auctorulu in Zileu (Ziláh). Dela 10 ecsempl. 1 gratis. —

— Éta unu midiulocu indicatu de diuariulu „Revist'a de economia rurale) pentru a vindecá pe deplinu jupuiturulu cailoru séu ale ori-caroru alte animale de hamu:

„Candu unu calu, séu orice altu animalu are spinarea séu gatulu jupuitu de hamu, remediulu celu mai eficace consista in a aplicá pe jupuieli albu de plumbu umedatu cu lapte. Candu cineva n'are albu de plumbu la dispositiune, se póte servi vapsea alba. Acestu remediu, aplicatu indata dela inceputulu reului, vindeca negresitu si pe deplinu. (La Gironde.) — „Rom.“

Madama Hersilia chiaru-vedetória

abia tienú vr'o cateva siedintie private si atrase multa atentiunea celoru ce fura facia, la puterea magnetismului vitale séu animale, ce fú inventatu mai cu succesu de Mesmer, de unde se numesce si mesmerismu: A vedé o dama delicata de struc-tura corporale nervósa, plina de amabilitate in con-versatiune, cum asediata pe unu anghiu alu sofei primesce exeratiunea magnetica prin contactulu mag-netisatoriului, barbatului seu, cum indata somnam-bul'a devine palida, cadiendu intr'unu somnu fanta-siosu atatu de profundu, in catu nu o destépta vo-cea conversatiunei, si intrebata de cercetatoriu, carei apuca man'a magnetisata, da nesce respunsuri, dór' din cele chiaru vedute prin poterea comuniunei magnetice? care punu la mirare chiaru si pe celi dubiosi despre posibilitatea de atata influentia trans-cendentale a mesmerismului. Atrasa de magneti-satoriu cá somnambula se scóla in acelasiu somnu si lu urméza; ei incremenesce man'a cá lemnulu, si inceletata stringe aprigu. Se desmagnetiséza prin contactu resfacatoriu si cu incetulu se destépta pu-cinu ametita si -si revine in starea normale de mai nainte, neaducundu-si aminte de cele chiaru vedute. —

Schwarze et Bartha,

piati'a Nr. 16,
prestéza cu cunoscutai so-liditate
tóta specia de vestminte
de cavaleri
si oferéza o. p. una canti-tate mare pe alesu de cele mai nóue materie de sur-tuce, pantaloni si giletce cu pretiulu celu mai mo-deratu. g. 2

Cursurile

la bursa in 21 Oct. 1871 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 68	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 „ 43	„ „
Augsburg	—	—	118 „ 35	„ „
Londonu	—	—	118 „ 35	„ „
Imprumutulu nationalu	—	—	57 „ 55	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	68 „ —	„ „
Obligatiunile rurale ungare	—	—	79 „ 80	„ „
„ „ temesiane	—	—	78 „ —	„ „
„ „ transilvane	—	—	74 „ —	„ „
„ „ croato-slav.	—	—	— „ —	„ „
Actiunile bancei	—	—	769 „ —	„ „
„ creditulu	—	—	290 „ 10	„ „

„ALBINA” institutu de creditu si de economii.

Terminulu pentru subscriptiunea de actiuni la „Institutulu de creditu si de economii „ALBINA“ se prolungesce prin acést'a pana in 30 Novembre cal. nou a. c. cu acelu adausu, ca alta prelungire nu va mai urmá la nici o intemplanare.

Conditiiunile remanu cele cunoscute.

Sibiiu, 15 Octobre 1871.

Comitetulu fundatoriu.